

Informasjon om gabapentin – et legemiddel mot epilepsi

For pasienter og pårørende

Nevroklinikken, Legemiddelkomitéen OUS, Antiepileptikautvalget – Farmakologiteamet ved Spesialsykehuset for epilepsi (SSE). Utarbeidet av: KBD, CJL, KMA, ES. Sist oppdatert: 17.01.2024.
KBD, CJL.

Informasjonen er ment som tillegg til preparatomtale / pakningsvedlegg.

Preparater

Neurontin, kapsler 100 mg, 300 mg, 400 mg, tabletter 600 mg, 800 mg

Om gabapentin

Gabapentin brukes for å forebygge fokale anfall. Gabapentin virker ved å dempe aktiviteten av stimulerende nerveceller i hjernen, og reduserer sjansen for anfall. Gabapentin blir også brukt ved smertetilstander.

Dosering

Til voksne anbefales det å starte med 300 mg første dag, så 300 mg to ganger daglig andre dag og 300 mg 3 ganger daglig fra og med tredje dag, men opptrappingen kan gjerne skje saktere. Vanlig vedlikeholdsdose hos voksne og barn over 12 år er 900 til 3600 mg per døgn. Vanlig vedlikeholdsdose hos barn er 25-35 mg per kg per døgn. Startdosen bør ligge mellom 10 og 15 mg per kg per døgn.

Slik brukes medisinen

Dersom pasienten ikke kan svelge kapslene, kan de åpnes og innholdet blandes i litt vann eller annen drikk eller blandes i litt mat eller syltetøy. Smaken er «nøytral», men litt «emmen». Innholdet i kapslene kan også blandes i vann og gis i sonde. Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen.

Effekt

Det vil ta en til to dager før konsentrasjonen i blodet stabiliserer seg ved oppstart av medikamentet, og ved senere dosejusteringer. Virkningen av legemiddelet bygges gradvis opp, og det kan ta tid (inntil 3 måneder) før man får full effekt.

Forsiktighetsregler

Ved nedsatt nyrefunksjon må dosen justeres ned. Det må også tas hensyn til at nyrefunksjonen vanligvis blir dårligere med alderen; dvs. at eldre bør ha lavere dose enn yngre voksne. Reaksjonsevnen kan påvirkes, og det må utvises særlig forsiktighet ved bilkjøring og betjening av maskiner inntil reaksjonene på preparatet er kjent.

Bivirkninger

Gabapentin kan bl.a. medføre tretthet, svimmelhet og ustøhet. Man har også sett bivirkninger som utslett/kløe, blodforandringer, kvalme eller nervøsitet.

Kombinasjon med andre medisiner

Gabapentin kan tas sammen med alle andre antiepileptika og de fleste andre legemidler uten at de påvirker virkningen av hverandre. Dette gjelder også p-piller og antikoagulasjonsmidler. Samtidig bruk av syrenøytraliserende midler som inneholder aluminium, kalsium og magnesium kan gi nedsatt effekt av gabapentin. Tar man et slikt middel, bør man vente to timer før man tar gabapentin.

Blodprøver

Mengden i blodet bør følges nøye inntil effektiv konsentrasjon er nådd, deretter 1-2 ganger i året, også når anfallene er under kontroll.. Opptaket fra tarmen er variabelt for gabapentin, og derfor er det viktig å følge med på mengden i blodet.

Graviditet og amming

Erfaringen med gabapentin til gravide kvinner er begrenset. Det er viktig at planlagt eller pågående graviditet drøftes med legen. Gabapentin går i moderat grad over i morsmelk, og amming regnes som trygt. Det anbefales å se etter tegn på tretthet, slapphet, dårlig sugsevne eller mistriivsel hos barnet. Det kan bli nødvendig å redusere eller å avbryte ammingen.

Generell informasjon om epilepsimedisiner

For pasienter og pårørende

Nevroklinikken, Legemiddelkomitéen OUS, Antiepileptikautvalget – Farmakologiteamet ved Spesialsykehuset for epilepsi (SSE). Sist oppdatert: 1.11.2023. KBD, CJL.

Slik bruker du epilepsimedisiner:

- Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen. Ta kontakt med behandlende lege eller med farmasøyt på apotek dersom du er i tvil om noe som har med medisinene å gjøre.
- Legemidlet bør tas til omtrent samme tid hver dag for å få best mulig effekt. En dosett og varsel på telefonen kan gjøre det enklere å huske å ta medisinene regelmessig.
- Tabletter skal i utgangspunktet ikke knuses, med mindre det er angitt i pakningsvedlegget. Spør farmasøyt på apotek om du er usikker.
- Hvis du glemmer å ta en dose, ta den så snart du oppdager det. Oppdager du det ikke før neste medisindose skal tas, vil det for de fleste være best å ta begge dosene samtidig. Hos barn er det vanlig praksis å gi morgendosen dersom det oppdages før lunsj at denne er glemt. Om det oppdages senere på dagen at denne er glemt gis normalt vanlig dose om kvelden.

- Hvis bruken av epilepsimedisiner skal avsluttes, er det viktig at dette gjøres i samarbeid med legen. Dosen må reduseres gradvis over tid (uker til måneder) for å unngå økt anfallsrisiko. I sjeldne tilfeller kan det være nødvendig å avslutte behandlingen raskere, for eksempel ved alvorlige bivirkninger, men dette må KUN gjøres etter avtale med lege.

Mat og drikke

Epilepsimedisiner bør tas i forbindelse med måltid. Da blir nivået av medisinen i blodet jevnere og risiko for bivirkninger blir mindre. Dessuten kan det være lettere å huske å ta medisinen.

Alkohol

Legemidler mot epilepsi kan forsterke virkningen av alkohol og omvendt, med økt tretthet og redusert reaksjonsevne som følge. Alkohol bør derfor inntas med forsiktighet. De fleste som har epilepsi og bruker epilepsimedisiner tåler å drikke noe alkohol. Noen vil kunne oppleve økning i anfall ved inntak av alkohol, uavhengig av hvilke medisiner som brukes.

Forsiktighetsregler

Reaksjonsevnen kan påvirkes ved bruk av epilepsimedisiner. Eventuell bilkjøring og betjening av maskiner bør derfor unngås inntil man vet hvordan man reagerer på medisinen. Noen få personer som behandles med legemidler mot epilepsi har hatt tanker om å skade seg selv eller begå selvmord. Kontakt lege dersom du får symptomer på depresjon og / eller selvmordstanker.

Kombinasjon med andre medisiner

Noen legemidler mot epilepsi kan redusere eller øke effekten av andre legemidler. Dette gjelder både andre epilepsimedisiner og helt andre medisiner som for eksempel p-piller, antikoagulasjonsmidler eller enkelte antibiotika. Oppgi alltid hvilke legemidler du bruker fast når du skal få andre medisiner (f.eks. antibiotika). Noen helsekostprodukter kan også påvirke epilepsimedisiner. Informer legen din om du bruker slike preparater.

Oppfølging av behandlingen

Det tas jevnlig blodprøver ved bruk av epilepsimedisiner for å måle mengden medisin i blodet. Disse målingene brukes for å tilpasse doseringen til den enkelte. Nivået av medisin i blodet sammenlignes med et referanseområde. De fleste oppnår best balanse mellom effekt og bivirkninger med medisinnivå innenfor dette området. Snakk med legen din og annet helsepersonell dersom du opplever bivirkninger av behandlingen. Dette er viktig informasjon for å kunne tilpasse behandlingen best mulig.

Medisiner på utenlandsreise

Se informasjon på Legemiddelverket sine nettsider om regler for å ta med legemidler på reise utenlands. Hvis du er i tvil om hva som gjelder for dine medisiner kan du spørre farmasøyt på apotek. [https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10\)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge](https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge)

Graviditet og amming

Planer om graviditet skal alltid diskuteres med legen, slik at videre behandling og oppfølging kan planlegges i forhold til dette. Det anbefales at kvinner som bruker epilepsimedisiner tar folsyretilskudd 4-5 mg per dag siste måned før planlagt graviditet og første trimester for å forebygge nevrallrørsdefekter. Man regner det som greit å amme samtidig med bruk av de fleste epilepsimedisiner på grunn av begrenset overgang til morsmelk. Likevel har man ofte begrenset erfaring, slik at det anbefales å være oppmerksom på unormal tretthet, dårlig sugeevne eller mistrivsel hos barnet. Ta i så fall kontakt med helsepersonell. Det kan bli nødvendig å redusere eller å avbryte ammingen. Ved bivirkninger hos barnet kan evt. konsentrasjonen i blodet hos barnet måles, og blandingsernæring (amming pluss tilskudd) vurderes. Da kan man gjerne amme rett før neste medisininntak (når konsentrasjonen hos mor er lavest). Fra barnet er 3 måneder er risikoen for bivirkninger mindre. Det er viktig at spørsmålet om amming tas opp med legen.

Andre opplysninger

Legemidler mot epilepsi er reseptbelagt. De fleste kan skrives på blå resept; refusjonskode G40/N88. For refusjonsberettiget bruk og eventuelle vilkår, se Legemiddelverket.no, refusjonssøk (Refusjonslisten).